

بیشتری دارد و دوز مصرفی آن هم کمتر است. اکنون آب‌نیات اولیه‌اش را تولید کرده‌ایم و منتظر مجوزهای سازمان غذا و دارو هستیم که در حال بررسی است. چون به صورت مکمل است، می‌توانیم سریع‌تر وارد بازار شویم. ما برای ساخت این دارو حدود بیست ژن را بررسی کردیم. اکنون این دارو روی هشت نفر از افرادی که آلزایمر شدید داشتند نیز بررسی شد. تنش‌های این بیماران کمتر و خوابشان عمیق‌تر شده است. اما بیشتر هدفم در این زمینه، پیشگیری و درمان آلزایمر است و توصیه‌ام این است که افراد از ۴۵ تا ۶۵ سال این مکمل دارویی را استفاده کنند، به خصوص کسانی که زمینه ژنتیکی دارند.»

او ادامه می‌دهد: «این دارو روی عملکرد پروتئین تاو (Tau) که یک پروتئین مهم است و روی سیستم عصبی فرد تأثیرگذار است، اثر می‌گذارد و باعث تقویت عملکرد آن می‌شود. این مکمل دارویی از گیاهان مختلف ساخته شده و خاصیت آنتی‌ویروس و آنتی‌بیوتیک هم دارد و برای افراد بیشتر از دوازده سال برای تقویت حافظه مناسب است.»

او درباره ثبت اختراع داروی مکمل آلزایمر می‌گوید: «این مکمل به ثبت رسیده است و مورد حمایت ستاد نانو ریاست جمهوری واقع شده است. اختراع این دارو موجب افتخار آفرینی در مسابقات سوئیس ۲۰۲۴ شد و مقام طلارابرایشان به‌رمغان آورد.» او با این ایده نو وارد پارک دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌شود و فاز بالینی را با همکاری دانشگاه علوم پزشکی انجام می‌دهد. در سال ۱۴۰۳ هم به عنوان فناور برتر در هفته پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انتخاب می‌شود و همچنین در استارت‌آپ دمو دانشگاه امیرکبیر به عنوان ایده برتر منتخب و جزو هجده ایده برتر در جشنواره هفته پژوهش در استان خراسان شناخته می‌شود.

تا بتوانم با نام ایران تولیداتم را به بازار عرضه می‌کنم

«نوآوری در ایران وجود ندارد»، این را دکتر بیهقی می‌گوید و ادامه می‌دهد: «متأسفانه سازمان غذا و دارو می‌گوید چیزی را مجوز می‌دهیم که با فرمولاسیون خارجی آن مطابقت داشته باشد. در غیر این صورت، حتی اگر یک ماده هم اضافه شده باشد و با نمونه خارجی فرق داشته باشد، اجازه داده نمی‌شود. در واقع، ما فقط محصولاتی را اجازه تولید داریم که نمونه خارجی دارند؛ در اصل فقط یک لیبل "ساخت ایران" خورده است.»

او ادامه می‌دهد: «ایران را دوست دارم و تمام تلاشم برای ماندن در ایران است. اما گاهی خسته می‌شوم و به این فکر می‌افتم که مسیر علمی‌ام را در کشورهای دیگر ادامه دهم. در ایران، محقق جایگاهی ندارد. برعکس، کافی است یک مقاله از تو در ژورنال‌های خارجی چاپ شود، بی‌وقفه از کشورهای دیگر درخواست همکاری می‌دهند. از طرفی دیگر، متأسفانه در بخش مالی هم هیچ کمکی نمی‌شود. هر بار که درخواست وام دادیم، آن قدر زمان زیادی از ما گرفته است که پشیمان شده‌ایم. من از شرکت‌های داروسازی در استرالیا و آمریکا پیشنهاد همکاری داشته‌ام. در مورد تولیدات زیبایی پوست نیز از طرف کشور عربستان پیشنهادهای کاری شده است. ولی تا این لحظه هیچ کدام را قبول نکرده‌ام تا بتوانم با نام ایران تولیداتم را به بازار عرضه کنم.»

صدای مادرم مثل یک دوپینگ برایم بود

ژاناک روسومی‌گوید: «از سختی هانت‌رس، سختی آدم‌راسر سخت می‌کند. میخ‌هایی در دیوار محکم‌تر هستند که ضربات سخت‌تری تحمل کرده باشند.» ماریا بیهقی هم از سختی‌ها دور نبوده است. می‌گوید: «تا دوره کارشناسی ارشد شرایط راحت‌تری داشتم، چون مسئولیت کمتری داشتم. بعد از متأهل شدن و بیماری مادرم، شرایطم بسیار سخت شد و بعد از آن، مادر شدنم بود که مسئولیتم را بیشتر کرد. یادم است بعد از تولد علی، دو سال مرخصی تحصیلی گرفتم، اما در آن دوران هم شب‌ها تا دیر وقت بیدار می‌ماندم و روی پایان‌نامه‌ام وقت می‌گذاشتم و کارهای تحقیقاتی‌ام را انجام می‌دادم. فرزند دوم، الین، را بعد از ۱۰ سال به دنیا آوردم. آنجا هم بحران ثبت محصولات پوست را داشتم و کلی تحقیق و پژوهش، اما باز هم با توکل به خدا توانستم رو به جلو بروم و همیشه صدای مادرم و آرزویش مثل یک دوپینگ برای رسیدن به اهدافم بود.»

سلول‌های سرطانی رسپوتر CCR7 دارند، به مرحله ثبت رسانند؛ واکسنی که مانع از رشد و گسترش سلول‌های سرطانی می‌شود. او می‌گوید: «در دوره فوق‌دکترایم تحقیقاتم را کامل‌تر کردم و توانستم ثبت داخلی و ثبت اختراع در آمریکا را انجام دهم. در مسابقات بین‌المللی ۲۰۲۲ سوئیس، مدال طلاراکسب کردم و موفق شدم گواهی از سازمان پژوهش‌های صنعتی با عنوان تأییدیه ثبت اختراع دریافت کنم.» در اینجای صحنه‌مان منتظر بودم تا او از شرکت‌های دارویی در ایران و تنظیم قرارداد برای تولید این واکسن بگوید که خانم دکتر با خنده‌ای تلخ سری تکان داد و گفت: «متأسفانه در ایران هیچ حمایتی برای تولید واکسن نمی‌شود. یک شرکت دارویی در آمریکا تقاضای تولید این واکسن را داده است. منتظرم تا دو مقاله دیگر هم در آمریکا دآوری شود که حدود چند ماه دیگر زمان می‌برد.»

توانستیم به جمع دانش‌بنیانی‌ها بپیوندیم

در ادامه مسیرش، برای آنکه دچار توقف نشود، وقتی علاقه‌مندی دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای به تحقیق و پژوهش می‌بیند، تصمیم به تأسیس شرکت «نانو زیست فناور فردوسی» می‌گیرد و در پارک علم و فناوری دانشگاه فردوسی مستقر می‌شود. او با یک گروه یازده نفره، کار تحقیقاتی خود را آغاز می‌کند. او می‌گوید: «با توجه به اطلاعات و دانشی که خودم و دانشجویانم داشتیم، شروع به تولید محصولات محافظت از پوست و ترمیم آن کردیم. محصولات پوستی را بر پایه اکزوزوم انسانی تولید کردیم و توانستیم با تولید این محصول، به جمع دانش‌بنیانی‌ها بپیوندیم.»

در مسابقات سوئیس در آگوست ۲۰۲۲ نیز برای اختراع اکزوزوم انسانی، مدال نقره و گواهی نوآوری با گرید A را دریافت می‌کنند. اکنون هشت محصول از محصولات پوستی آن‌ها با برند «الین فارما» به ثبت رسیده است. این بانوی موفق تاکنون با دو شرکت داروسازی در مشهد و تهران برای تولید محصولات قرارداد بسته است.

هدفم پیشگیری و درمان آلزایمر است

هدیه زندگی بهتر به انسان‌ها، آرزویی بوده است که این پژوهشگر در اختراعاتش مدنظر داشته است. مسئله دیگری که ماریا بیهقی روی آن کار کرده، موضوع آلزایمر است؛ دغدغه‌ای که همیشه ذهن افراد را در دوران میانسالی درگیر می‌کند که نکند ما هم دچارش شویم.

او می‌گوید: «یکی دیگر از پژوهش‌هایم مربوط به مکمل دارویی برای پیشگیری و درمان آلزایمر است. مکملی تولید کردیم که با فرمولاسیون نانو کار شده و اثربخشی

